

Даною доповіддю я прагну привернути Вашу увагу до того, що саме для Вас становить право на життя. Я вважаю, що кожній людині варто замислитись і подумати над даним питанням, оскільки гарантоване державою право далеко не всі в повній мірі розуміють, а тому не мають можливість реалізувати його належним чином.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Резник Е.С. Право на жизнь: гражданско-правовые аспекты : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. // Е.С. Резник. – Е., 2007. – 27 с.
2. Рогова О.Г. Право на життя в системі прав людини : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. // О.Г. Рогова. – Х., 2006. – 21 с.
3. Стефанчук Р.О. Особисті немайнові права фізичних осіб (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту) : монографія / Відп. ред. Я.М. Шевченко. – К. : КНТ, 2007. – 277 с.

Єріненко Ірина Сергіївна

*студентка 3-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник – к.ю.н., ст. викладач Адаховська Н.С.*

РЕЄСТРАЦІЯ ШЛЮБУ НА СУДНІ

Усталені століттями ідеї шлюбу та їх юридичне закріплення, нині в умовах реформування, набувають нового сенсу. Зміни, що відбуваються мають всебічний характер та пов'язані з різними випадками, під час яких можливе здійснення реєстрації шлюбу. Відповідно до ст. 21 Сімейного кодексу України (далі – СК України) шлюбом є сімейний союз жінки та чоловіка. За загальним правилом він реєструється державним органом реєстрації актів цивільного стану (РАЦС) і виключень з цього правила не існує. В той самий час національне законодавство містить інші варіанти укладення шлюбу громадянами України. Тому актуальним є питання здійснення шлюбу за межами органів реєстрації актів цивільного стану. На особливу увагу заслуговує реєстрація шлюбу на судні, так як вона хоч і законодавчо закріплена, але має безліч питань щодо практичного застосування.

До дослідження даного питання неодноразово звертались вчені в галузі сімейного та морського права: Л.М. Давиденко, Л.В. Красицька, О.В. Верейцита інші.

Згідно зі ст. 70 Кодексу торговельного мореплавства України (далі – КТМ), про кожний випадок «укладення шлюбу» на судні капітан зобов'язаний скласти

акт у присутності двох свідків, а також зробити запис у судовому журналі [1]. Цей акт підлягає поданню до органу РАЦСу для «одержання» свідоцтва про шлюб. Дане правило поширюється на морські судна і судна внутрішнього плавання. В той час, у законодавстві такої країни як Панама засвідчений акт шлюбу вже є свідоцтвом подружжя, який видається їм відразу і не потребує подальшої реєстрації.

У розділі II Главі 2 ч. 17 п. 2 Наказу Міністерства Юстиції «Про затвердження Правил реєстрації актів цивільного стану в Україні» зазначено, що у разі здійснення шлюбу на судні, «реєстрація» його проводиться відділом державної реєстрації актів цивільного стану за спільною заявою подружжя встановленої форми та на підставі акта, складеного капітаном судна, у присутності обох з подружжя. В результаті чого складається актовий запис про шлюб, який включається до книги поновлених актових записів цивільного стану за поточний рік [2]. Але недоцільною є вимога подання спільної заяви подружжя, оскільки у цьому випадку йдеться не про саму реєстрацію шлюбу, а про отримання свідоцтва і, таким чином, вимоги ст. 34 СК України щодо обов'язкової присутності нареченої та нареченого в момент реєстрації їхнього шлюбу не діють, так як реєстрація вже відбулася і підтверджується актовим записом, складеним капітаном судна [3, с. 104]. Крім того, розвиток сучасних технологій цілком дозволяє внесення відомостей про укладення шлюбу на судні до Державного реєстру актів цивільного стану громадян.

В актовому записі повинні міститись підписи осіб, які зареєстрували шлюб, а також дані їх паспортів або паспортних документів. У графі «Для відміток» зазначаються підстави складання: місце, дата акта, а також прізвище посадової особи, яка його склала. На підставі складеного актового запису про шлюб у день державної реєстрації даним відділом видається свідоцтво про шлюб з штампом «Поновлено». Дата державної реєстрації шлюбу зазначається відповідно до дати складання акта капітаном судна.

Існує безліч випадків, коли особи після рейсу не можуть звернутися до відділу державної реєстрації. Питання щодо смерті одного з подружжя врегульовано Правилами, відповідно до яких друга особа має право звернутися до суду із заявою про встановлення факту реєстрації шлюбу. У цьому разі державна реєстрація проводиться на підставі копії рішення суду про встановлення факту шлюбу [4, с. 427].

Інший випадок, наприклад, коли чоловік загинув, а жінка виявилася вагітною. За аналогією Правил, жінці, яка не вважається дружиною без свідоцтва про шлюб, доведеться двічі звертатися до суду з позовними заявами: про встановлення факту перебування у шлюбних відносинах і з позовом про визнання батьківства.

Можливий варіант, коли одна особа з подружжя відмовиться від подання заяви взагалі. У Правилах не зазначено, яким шляхом мають розвиватися події у цьому випадку. Але постає питання ким тоді будуть особи один одному, які уклали шлюб.

Саме тому на практиці виникає багато питань з приводу того, якими є відносини між особами, які уклали шлюб на судні, але ще не зареєстрували його. Л.М. Давиденко вважає, що протягом цього часу дані відносини є фактичними. Але дана думка суперечить ст. 70 КТМ, згідно з якою акт, складений капітаном судна, є підставою для одержання свідоцтва про шлюб, а не для звернення до органу РАЦСу із заявою про реєстрацію шлюбу. В свою чергу Л.В. Красницька говорить про те, що ці відносини є шлюбно-сімейними, адже вони мають юридичне закріплення даного статусу. Судова практика ж визначає цей проміжок часу, як фактичні шлюбно-сімейні стосунки [5, с. 99].

В Торговому кодексі Панами дана суперечність прописана законодавчо. Відповідно до якої, особи, що уклали шлюб на судні є чоловіком та дружиною з моменту складання акту капітаном судна. У Цивільному кодексі ФРН закріплено, що подружжям особи стають з дня державної реєстрації шлюбу, а Португалія передбачає лише церковну форму укладення шлюбу і не наділяє капітана судна повноваженнями, щодо укладення шлюбу між особами.

Підсумовуючи вищевикладене, слід сказати, що в нашому законодавстві врегульовані лише загальні положення реєстрації шлюбу на судні, які не висвітлюють питань щодо окремих випадків практичного застосування. На мою думку, потрібно враховувати міжнародний досвід в даній категорії справ та детально регламентувати всі можливі варіанти самої реєстрації та її наслідків. Тому окреслена тема потребує подальшого всебічного, глибокого дослідження та юридичного закріплення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кодекс торговельного мореплавства України [Електронний ресурс]: Кодекс України, Закон, Кодекс від 23 травня 1995 р. №176/95-ВР. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/176/95-вр>.
2. «Про затвердження Правил реєстрації актів цивільного стану в Україні [Електронний ресурс] Наказ Міністерства Юстиції, 18 жовтня 2000 р. № 52/5. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0719-00>.
3. Верейці О.В. Реєстрація шлюбу громадянами України: можливі варіанти / О.В. Верейці // Мала енциклопедія нотаріуса. – № 5. – 2015. – С.102-107.
4. Давиденко Л.М. Особливості правового статусу капітана судна в міжнародному мореплавстві / Л.М. Давиденко // Актуальні проблеми держави і права. – № 2. – 2011. – С. 425-429.

5. Красицька Л.В. Проблеми сімейного права України // Навч. посіб. – Донецьк : ДонНУ, 2013. – 134 с.

Иванкова Виктория Алексеевна

*студентка 3-го курса факультета гражданской и хозяйственной юстиции
Национального университета «Одесская юридическая академия»
Научный руководитель – к.ю.н., доцент Завальнюк С.В.*

ИНТЕЛЕКТУАЛЬНАЯ СОБСТВЕННОСТЬ В УКРАИНЕ

За последние годы стремительное развитие технического прогресса не могло не отразиться на совершенствовании существующих и возникновении новых механизмов нарушения прав субъектов интеллектуальной собственности. Так, раньше нарушений своих личных неимущественных и имущественных прав, прежде всего, страдали авторы литературных произведений науки, когда совершались незаконные действия в отношении использования произведений. Появление новых носителей CD, DVD и других электронных средств размещения информации осуществили, с одной стороны, влияние на процесс создания, распространения и использования результатов интеллектуального труда, а с другой – стали толчком для новых методов незаконного её использования.

Такое незаконное использование результатов творческой работы в профессиональной юридической литературе, а также в нормативно-правовых актах называют «пиратством» и «Контрафактом». В то же время, другой стороной нарушений прав интеллектуальной собственности является разработка эффективных механизмов защиты прав интеллектуальной собственности, которые в свою очередь является приоритетным направлением развития и совершенствования любой правовой системы и деятельностью международных организаций в сфере интеллектуальной собственности.

Нередки случаи, когда из-за низкой правовой и экономической культуры субъекты научно-технической и экономической деятельности добровольно отказываются от использования существующих механизмов защиты своих прав и интересов как владельцы интеллектуальных достижений.

Главным фактором в разработке действенных механизмов защиты прав интеллектуальной собственности является соблюдение баланса частных и публичных интересов. В этом контексте, особого внимания заслуживает исследование опыта промышленно развитых стран, которые постоянно уделяют большое внимание совершенствованию, существующей в них, правоприменительной практики в сфере интеллектуальной собственности. Исходя